

Motstandsmannen Ola Solberg fra Øverbygd.

Ola, født i 1910 og kona Julie Hilvarda Solberg, (Olsen) født i 1914, fra Sørreisa.

Motstandsgruppen som Ola Solberg tilhørte i Norge, ble oppdaget av tyskerne i 1942 og han måtte gå i dekning.

Asbjørn Nymo orienterte Håkon Kyllingmark i brev av 13.juni 1945 at han holdt Ola Solberg i skjul på hjemgården hans, utstyrte han med mat og utstyr, slik at han kunne flykte over til Sverige. Flukten over til Sverige skjedde gjennom Rostadalen sammen med andre motstandsmenn i desember 1942. Det måtte ha vært en stabasiøs tur om vinteren i mørketida. Julie fulgte etter over til Sverige sommeren 1943. Hun bar sin 5 år gamle datter på ryggen opp Rostadalen over til Sverige.

Ola Solberg ble tilknyttet MI II i Stockholm. Hjemmefrontens etterretningsorganisasjoner drev under andre verdenskrig omfattende kartlegging av tyske styrker og befestninger i Norge. Rapportene ble i de fleste tilfeller sendt til Militærkontoret (MI II) ved Stockholmslegasjonen, og derfra kunne de bli sendt videre til britisk etterretningstjeneste.

Ola Solberg fra Øverbygd drev etterretningsvirksomhet i Norge fra Sverige, før Håkon Kyllingmark opprettet Sepalbasene i august 1944. Det var Ola Solberg og løytnant Fahle Isberg fra den svenske etterretningstjenesten som guidet Håkon Kyllingmark langs svenskegrensen mellom Abisko og Treriksrøysen slik at Sepalbasene 1 (Mons), 2 (Anna), og (Gorgon) kunne etableres nord for Abisko.

Karibasen ved Leinavatnet på Svensk side opprettet i 1943.

Karibasen

I Troms fylke begynte organiseringen av XUs nett i månedsskiftet august- september 1943. XU var opprinnelig en del av Milorg, men ble i løpet av 1941-42 skilt ut som en selvstendig organisasjon direkte underlagt FO II og MI II.

Ola Solberg, som tidligere hadde rømt til Sverige etter at gruppen han tilhørte ble rullet opp i desember 1942, og Karl O. Kristoffersen fra Målselv, ble sendt nordover til Kiruna i følge med en svensk etterretningsoffiser.

Karl Oleif Kristoffersen, var født 4. juni 1915 og døde 25. juli 1980 i Målselv. Fra Kiruna fortsatte de to nordmennene alene til Skogstad i Øverbygd der de oppholdt seg i ca. fire uker og samlet opplysninger om de tyske styrkene.

Da Solberg og Kristoffersen krysset grensa i september, var deres oppdrag i tillegg til å skaffe MI II informasjon om de tyske styrkene i indre Troms, å foreta rekognoseringer i grenseområdet for å finne et brukbart sted for ei hytte. Den skulle være et tilknytningspunkt mellom distriktet og Stockholm. På grunn av de store avstandene i det ubebygde grenseområdet hadde kurérene behov for et sikkert sted like over på den svenske siden hvor de kunne overlevere etterretningsrapportene til personer fra MI II.

Dermed ville de slippe unødvendig slit på svensk område. De hadde jo allerede tilbakelagt flere mil i vanskelig og ubebodd terreng på norsk side før de nådde svenskegrensen. Fram til dette tidspunkt hadde oppbyggingen av XU's organisasjon i Nord-Norge vært et rent norsk tiltak, men i forbindelse med byggingen og driften av grensestasjonen kom også SIS med i bildet. Secret Intelligence Service (SIS), tradisjonelt kalt MI6, er Storbritannias sivile etat for utenriksetterretning, og hadde som oppgave å innhente etterretning i utlandet.

Roger Albrigtsen skriver i boken Sepals utgitt i 2009 om basene:

En av mennene som hadde tilhold på Kari basen, var Ola Solberg. Han ble innkalt til Stockholm av av Brynjulv Ottar sommeren 1943. Han fikk i oppdrag å dra inn i Norge og skaffe etterretningsinformasjon og knytte kontakter i området. 29. august kom han til Kiruna sammen med Fahle Isberg og Karl O. Kristoffersen. Derfra gikk turen til Kattevouma og videre inn i Norge. Etter flere turer over i Norge, fikk han i oppdrag å følge forsyningene fra Stockholm til Kari basen fast en gang i uken. Ola vokste opp på gården Solberg i Øverbygd som ligger her:

<https://kart.1881.no/?lat=68.9927021237554&lon=19.215238094329838&z=17&v=1&r=F5556148|&o=&layer=>

Etter krigen flyttet de inn på gården «Skogtun», utskilt fra Solvold, høsten 1945

Dette var det jeg klarte å finne ut om Ola Solberg. Han var en viktig og fremtredende motstandsmann. Jeg hedrer hans minne.

Øverbygd, den 6. desember 2019

Simon Bjørklund

Kilder:

Håkon Kyllingmark, Lagspill i krig og fred, 1981 og hans arkiver ved Målselv historielag

Roger Albrigtsen, Sepals, 2009

Ludvig Aarhaug, Soldaten som tapte freden